

pozostalosti katolických vel'kňazov a vztažné hlavnejšie nariadenie), Budapest 1878; Bušek, Dr. Vratislav: „Církev a stát ve středověku“, 1926; týž: „Církev, stát a jinověrci“, Praha 1922; týž: „Studium práva církevního a jeho metody“, Bratislava 1927; „Několik poznámek ke kongruovému zákonu“, zvl. ot. z časopisu učené společ. Šafaříkovy „Bratislava“, 1928; „Modus vivendi“, čl. tamtéž; týž: „Učebnice dějin práva církevního“, Bratislava 1929; Ferdinandy, Dr. Geiza von.: „Staats- und Verwaltungsrecht des Königreiches Ungarn und seiner Nebenländer“, Hannover 1909 (Sbírka: Scholz-Storck: „Bibliothek des öffentlichen Rechts“); Haring: „Grundzüge des katholischen Kirchenrechtes“, Graz 1916; Henner Kamil: „Základy práva kanonického“, Praha 1927, 3. vyd.; týž: „Amortisační zákony“; týž: „Poměr mezi státem a církví“; Hinschius: „Das Kirchenrecht. Enzyklopädie der Rechtswissenschaft“, 1890; Hobza: „Autonomie náboženských svazů v moderním státě“, Praha 1910; týž: „Poměr mezi státem a církví“, 1925; Hussarek Max: „Die Verhandlung des Konkordats vom 18. August 1855“, Wien 1922; týž: „Zum Tatbestande des landesfürstlichen Nominations- und Bestätigungsrechtes für die Bistümer in Österreich 1848—1918“ v „Zeitschrift der Savigny-Stiftung f. Rechtsgeschichte“, Kanonist. Abt. XVI., 1927, Nr. 181—252; Chaloupecký: „Slovenské diecése a tak zv. apoštolská práva“, Bratislava; Kapras, Dr. Jan: „Přehled právních dějin zemí české koruny“, Praha, 3. vyd., 1927; Konek, Dr.: „Egyházjogtan kézikönyve“, Budapest 1903; Kossutány: „Egyházjog a magyarországi egyházak alkotmányi és közigazgatása“, Kolosvár 1906; Manz: „Gesetze und Verordnungen in Kultussachen“, Wien 1895; Marczali H.: „Ungar. Verfassungsgeschichte“, Tübingen 1910; týž: „Ungarisches Verfassungsrecht“, Tübingen 1911 (Sbírka: Huber - Jellinek - Laband - Pilety: „Das öffentliche Recht der Gegenwart“); Markus, Dr. Desid.: „Ungarisches Verfassungsrecht“, Tübingen 1912 (Táž sbírka); Mayerhofers „Handbuch“, I. a IV. díl; Mischler-Ulbrich: „Staatswörterbuch“, články: (Hennerův) „Katholische Kirche“ a (Reinerův) „Ungarn: E. Kirchen- und Religionsgenossenschaften“; Müller, Dr. Václav: „Náboženské poměry v Československé republice“ (Občanská knihovna); Picha, Dr. Mořic: „Přešlo-li rakouské právo jmenovací na vládu rep. Čsl.“, 1925; Praha, zvl. ot. z čas. kat. duch.; Porubsky: „Jus ecclesiasticum catholicum“, Agriae 1867; Seidl: „Die Verwaltung des Kirchen- und Pfründenvermögens in Österreich“, Wien 1905; Schulte: „Lehrbuch des kathol. Kirchenrechtes“, 1886; Schwicker: „Die Katholiken-Autonomie in Ungarn“, Pest 1870; Tauber: „Manuale juris canonici. Continue respectu habitio ad Hungariam.“ Editio quarta, I., II. Sabariae (Sombathely) typographia dioecesis; Tománek, Dr. Fr.: „Sbírka nejdůležitějších předpisů kulturních platných v RČS.“, 1928; Weyr: „Soustava čl. práva státního“, 1924.

Jaroslav Hendrych.

Kauce.

K nedodržení právních povinností připojuje právní řád sankci záležející v exekuci nebo trestu. Jde tu však o jakési zjevy patologické. Proto právnímu řádu záleží mnoho na tom, aby k takovým sankcím nedocházelo. Projevuje se tu tendence preventivní. Bonita právního řádu se řídí větší nebo menší dokonalostí takovýchto preventivních opatření. Veřejné právo je velkolepým systémem zajišťovacích prostředků v tomto smyslu. Pokusil jsem se to vylíčit ve svých „Zárukách a exekučních prostředcích“ (Praha 1915). Čím dokonaleji se zvláště vybudují formy psychického nátlaku na zavázaného, tím dokonalejší právní řád.

Mezi zajišťovací prostředky patří také k., s nimiž naše právo někdy výslovně operuje. O systematické jejich utřídění pokusil se Possanner (v Mischler-Ulbrichově „Österr. Staatswörterbuch“, 2. vyd., III. sv. str. 97—102). Lze mít námitky proti systematické Possannerově. Není možné podávat zde rozbor všech případů k-i, jak se u nás vyskytují. To je věcí speciálních hesel. Na tomto místě může jít jen o vytyčení zásadních hledisk.

Namanuje se především otázka, lze-li žádati složení k. i mimo případy v právním řádě výslovně upravené. Je nesporné, že tam, kde jedná účastníci v poměru koordinace, mohou se dohodnouti také o všech podmínkách a důsledcích složení k., předpokládajíc, že nejde o úmluvy nezákonné neb nemravné, srov. heslo „Akt správní“, str. 48. Pokud by však šlo o ukládání k. vrchnostenským aktem, musíme trvat na tom, že takovéto příkazy by vyžadovaly zákonného zmocnění, leda že by adresát dal k příkazu takovému souhlas. Při výkladu nedosti jasných norem rozhoduje zásada, že úřad si nesmí úkol usnadňovati na vrub občanův ukládáním k. — mé „Záruky“, str. 20, 21, kde se odkazuje také na náleží v. d. s. s. Budw. A 5632: vodní zákon nedovoluje hroziti podnikateli konvenční pokutou a to proto, že úřad má jiné prostředky, jimiž může si zabezpečiti dodržování povinností: dozor, uložení trestu, náhradu škody. Srov. také náleží n. s. s. Boh. adm. 3137 vydaný v rámci zák. 82/1918 Sb. o prozatímní ochraně lesů, kde se odlišuje uložení k. od podmínky.

I při jednostranném ukládání k. narážíme na otázku, může-li občan bez omezení přejímati dobrovolně závazky. I tu

platí zásada: nic se nesmí díti contra bonos mores (mé „Záruky“, 23—25).

Všeobecně nelze odpovědět na otázku, jakým způsobem lze k-i dít. To je věcí speciálních ustanovení. Není-li jinakých předpisů, platí i tu samozřejmá zásada vyslovená v § 37 vlád. nař. č. 8/1928 Sb.: složení jistoty budiž uloženo „jen v rozsahu přiměřeném sledovanému účelu“. Tím jest umožněna ochrana n. s. s. s hlediska § 6 zák. o š. s.

Také při zajištění veřejných povinností bylo by v pochybnosti užití § 1374 o. z. o.

Jaké následky má nesložení uložené k., nelze říci všeobecně. Rozhodují o tom v první řadě speciální zákonné předpisy resp. smysl úředního rozkazu ukládajícího k-i. Někdy půjde o nepropůjčení nebo ztrátu práva, o nezavedení řízení (§ 37 a 95 vlád. nař. č. 8/1928 Sb.), jindy se k. exekučně vymůže a pod. Zvláštní ustanovení má cit. § 37 (3) vlád. nař. č. 8/1928 Sb.: nesložení k. má v zápětí fikci, že žadatel odvolal svůj návrh.

S hlediska všeobecného zajímají by mohly ještě některé otázky další, na něž odpovídáme s výhradou předpisů jinakých.

K. jako zajišťovací prostředek slouží dosažení určitého cíle: zaručení, že určitým povinnostem se vyhoví. V čem záleží reakce proti nedodržení garantovaného závazku? V tom, že se k. „užije“. To někdy znamená, že k. se prohlásí za propadlou úplně nebo částečně — § 37 (5) vlád. nař. č. 8/1928 Sb., jindy se k. vydá oprávněným interesentům. Sem patří na př. § 20 čes. hon. zákona: nájemci se má vydati k., „ač není-li zavazena za nějakou náhradu nebo pokutu“. Zde se vyskytuje několik otázek. Tento předpis je ilustrativní pro všechny podobné případy. Poškozený může žádati — na úhradu svého nároku — vydání k. přímo od okresního úřadu, rovněž ten, komu připadá pokuta. Jakého rázu jsou tyto nároky, jakož i nárok toho, kdo k-i složil, na vydání k.? Pokud jde o nárok složitele k. na její vrácení, hájil jsem v hesle „Honební právo“ (str. 732) proti říšskému a rakouskému správnímu soudu názor, že se jedná o veřejnoprávní nárok bez zřetele na to, zač k. ručí. Pražák ve svých klasických Sporech o příslušnost mezi soudy a úřady správními (I. díl, 1883, str. 116 a 117) posuzuje otázku pod hlediskem t. zv. soukromoprávních titulů. Potírá nyní překonanou teorii o titulech práva soukromého, pokládá ji za nebezpečnou a povážlivou, „poněvadž za platnosti (její) téměř

nebylo by poměru práva veřejného, který by nemohl býti přiveden před soud konstruací titulu takového“. Pražák tu přímo mluví proti praksi rak. říšského soudu, který deposici honební k. u politického úřadu považuje za „titul práva soukromého“. Stejně Pražák v Rakouském právu správním I., str. 93. Naproti tomu nepřesně se o věci vyjadřuje Pražák ve Sporech, II. sv., str. 292, pozn. 17, připouští-li, že by nájemce musil nastoupiti žalobu u řádných soudů, když by uplatňoval, že mu bylo z k. cos neprávem zadrženo. I tento spor patří před správní úřady, vždyť i § 18 a 20 čes. hon. zák. jsou uvedeny v § 23, jenž je základem kompetence správních, nyní politických úřadů. Před tyto úřady patří také nároky těch, kdož z titulu „náhrad“ se drží složené k. — § 20 čes. hon. zák. Celý § 20 je citován v § 23!

Někdy nebudou úřady správní kompetentní provést autoritativně všechny právní důsledky souvislé s k-i. Musí se omeziti na roli pouhého návrhatele. Může totiž k. býti zřízena také prostředky, o jejichž realizaci rozhodují řádné soudy: zřízení hypotéky.

Jiří Hoetzel.

Kázeňské a kárné právo vojenské.

I. Vývoj a prameny. 1. Vývoj a prameny v-ho káz-ho p-a. 2. Vývoj a prameny v-ho kár-ho p-a. — II. Dnešní stav v-ho káz-ho p-a. 1. Účel v-ho káz-ho p-a. 2. Věcný rozsah v. káz. pravomoci. 3. Osobní rozsah v. káz. pravomoci. 4. Poměr v. káz. pravomoci k vojenské pravomoci soudní. 5. Promlčení v-ých káz-ých poklesků. 6. Nositelé v. káz. pravomoci. 7. V. káz. tresty. 8. V. káz. řízení. a) Zásady řízení. b) Opravné prostředky. c) Přezkoumávání pravoplatných káz-ých rozhodnutí. d) Udílení milosti. e) Výmaz trestů. 9. V. káz. p. ve vojenských trestních ústavech. 10. V. káz. tresty jako donucovací prostředky. — III. Dnešní stav v-ho kár-ho p-a. 1. Účel v-ho kár-ho p-a. 2. Věcný rozsah v. kár. pravomoci. 3. Osobní rozsah v. kár. pravomoci. 4. Poměr v. kár. pravomoci k v. káz. pravomoci. 5. Poměr v. kár. pravomoci k trestní soudní pravomoci. 6. Promlčení v-ých kár-ých poklesků. 7. Nositelé v. kár. pravomoci. 8. V. kár. tresty. 9. V. kár. řízení. a) Zásady řízení. b) Řízení v I. stolici. c) Odvolání a odvolací řízení. d) Jiné opravné prostředky. e) Přezkoumávání pravoplatných kár-ých rozhodnutí nejvyšším správním soudem. f) Udílení milosti. g) Výmaz trestu. 10. Přechodná pravomoc kár-ých výborů. — IV. V. káz. a kár. p. soudcovské.